

*Îmbunătățirea învățământului și formării
profesionale (VET) pentru impact social: punerea
în practică a achizițiilor publice sociale*

T3.4 - Modulul 1: Introducere în achizițiile publice sociale și economia socială

EUROPEAN CENTER
FOR SOCIAL FINANCE

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

MALTA VOCATIONAL

**Co-funded by
the European Union**

Deal4Good este finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi trase la răspundere pentru acestea. Numărul proiectului: 2024-1-DE02-KA220-VET-000244401

Introducere

Modulul 1 își propune să construiască cunoștințe fundamentale și o înțelegere mai profundă a Economiei Sociale și a Achizițiilor Publice Sociale (APS) ca instrumente strategice pentru impact social.

- Cursanții își vor dezvolta abilitatea de a:
- Identificarea oportunităților în care achizițiile publice pot genera valoare socială;
- Recunoașterea obiectivelor sociale relevante pentru procesele de achiziții;
- Corelarea achizițiilor publice sociale cu prioritățile politice (ocuparea forței de muncă, incluziune, egalitate, sustenabilitate);
- Analizați scenarii simple de achiziții din perspectiva valorii sociale.

Cursanții vor

- să fie deschisi inovării în acțiunea publică;
- să sporească incluziunea, echitatea și responsabilitatea socială;
- să fie conștienți de impactul etic și societal al deciziilor economice.

Valoare socială și acțiune publică

Cheltuielile publice ca motor al schimbării

Autoritățile publice se numără printre cei mai mari actori economici din Europa.

În fiecare an, aceștia cheltuiesc o parte semnificativă din PIB pe bunuri, servicii și lucrări, cum ar fi:

- Construcții și infrastructură
- Servicii de curățenie și catering
- Transport și mobilitate
- Servicii de sănătate, îngrijire și socială
- Educație și formare profesională

Aceste cheltuieli au
un impact puternic asupra societății.

În mod tradițional, achizițiile publice s-au concentrat în principal pe preț și eficiență. Deși eficiența economică rămâne importantă, această abordare a trecut adesea cu vederea impacturile societale mai ample.

Astăzi, există o recunoaștere tot mai mare a faptului că modul în care sunt cheltuiți banii publici contează la fel de mult ca și suma cheltuită. Deciziile privind achizițiile publice influențează condițiile de angajare, incluziunea socială, egalitatea și dezvoltarea locală.

Ce este Valoarea Socială?

Valoarea socială se referă la beneficiile sociale, economice și comunitare pozitive create prin cheltuieli publice. Aceasta depășește livrarea directă a unui produs sau serviciu și ia în considerare impactul mai larg asupra societății.

Valoarea socială nu este un beneficiu „suplimentar”; este din ce în ce mai mult văzută ca un obiectiv central al acțiunii publice.

Exemple de valoare socială includ:

- Crearea de locuri de muncă pentru șomerii de lungă durată
- Oferirea de cursuri de formare și ucenicii
- Asigurarea unor salarii echitabile și a unor condiții de muncă decente
- Promovarea egalității de gen și a diversității
- Îmbunătățirea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități
- Consolidarea comunităților și economiilor locale

Reflecție

1. Gândește-te ce înseamnă pentru tine „valoare socială”?
2. Gândiți-vă la un exemplu de cheltuieli publice care ar putea crea valoare socială.

Economia socială Partea 1

Ce este Economia Socială?

Economia socială este o parte a economiei care pune oamenii și obiectivele sociale înaintea profitului. Organizațiile economiei sociale fac afaceri, dar scopul lor principal este de a ajuta societatea.

Adesea, aceștia lucrează în domenii în care oamenii au nevoie de sprijin, cum ar fi:

- Ocuparea forței de muncă și formarea profesională
- Servicii sociale și de sănătate
- Educație
- Protecția mediului
- Servicii comunitare

Producător: CE - DG EMPL
© Uniunea Europeană,
2021

Co-funded by
the European Union

Economia socială Partea a 2-a

Organizații ale economiei sociale

Organizații de economie socială:

- Desfășoară activități economice
- Prioritizarea obiectivelor sociale sau societale față de maximizarea profitului
- Reinvestirea majorității sau a tuturor profiturilor pentru atingerea obiectivelor sociale
- Sunt guvernate într-un mod participativ sau democratic

Organizațiile economiei sociale operează pe piețe, dar sunt conduse de valori, nu de profitul acționarilor.

De ce este importantă economia socială?

Economia socială joacă un rol crucial în:

- **Furnizarea de servicii esențiale acolo unde piețele sau statul singur ar putea eșua**
- **Integrarea persoanelor defavorizate pe piața muncii**
- **Reducerea inegalităților sociale**
- **Încurajarea participării și solidarității cetățenești**
- **Sprijinirea dezvoltării locale și durabile**

În multe regiuni, organizațiile economiei sociale sunt profund înrădăcinate în comunități și răspund direct nevoilor locale.

Principiile economiei sociale

- **Primatul oamenilor și al scopului social**

Activitatea economică servește obiectivelor sociale, nu invers.

- **Guvernare democratică și participativă**

Membrii, lucrătorii sau utilizatorii participă la procesele decizionale.

- **Distribuție limitată a profitului**

Profiturile sunt reinvestite în principal pentru a susține misiunea, mai degrabă decât distribuite acționarilor.

- **Solidaritate și incluziune**

Organizațiile economiei sociale promovează activ egalitatea, diversitatea și incluziunea.

- **Autonomie și independență**

Deși pot primi finanțare publică, actorii economiei sociale rămân autoguvernați.

- **Viziune pe termen lung și sustenabilă**

Concentrați-vă pe impactul de durată, mai degrabă decât pe câștigurile financiare pe termen scurt.

Actori cheie ai economiei sociale

a) Cooperative

Deținut și controlat de membri (lucrători, utilizatori, cetățeni).

Exemplele includ cooperativele de lucrători, cooperativele de consum și cooperativele de locuințe.

b) Întreprinderi sociale

Întreprinderi cu o misiune socială sau de mediu clară, care adesea angajează persoane care se confruntă cu bariere pe piața muncii.

Actori cheie ai economiei sociale

c) Asociații și ONG-uri

Organizații non-profit care oferă servicii, activități de advocacy sau sprijin comunitar.

d) Fundații

Organizații care utilizează active sau capital pentru a sprijini cauze sociale sau a presta servicii.

e) Organizații mutuale

Entități bazate pe membri care oferă servicii de asigurări, sănătate sau asistență socială bazate pe sprijin reciproc.

Ce este planul de acțiune pentru economia socială?

Producător: CE - DG EMPL
© Uniunea Europeană,
2021

Co-funded by
the European Union

Ce poate face Portalul Economiei Sociale pentru dumneavoastră?

Producător: CE - DG EMPL
© Uniunea Europeană,
2021

Co-funded by
the European Union

Reflecție

**Gândește-te dacă cunoști vreo organizație de economie socială în zona ta?
Dacă da, atunci ce problemă socială abordează acestea?**

Achizițiile Publice Sociale Partea 1

Ce sunt achizițiile publice sociale?

Achizițiile publice reprezintă procesul utilizat de autoritățile publice pentru a achiziționa bunuri, servicii sau lucrări.

Achizițiile publice sociale (APS) se referă la integrarea considerațiilor sociale în procesele de achiziții publice pentru a atinge obiective sociale alături de cele economice.

SPP recunoaște achizițiile publice ca un instrument de politică strategică, nu doar ca o funcție administrativă.

SPP ajută autoritățile publice să:

- **Sprijinirea piețelor muncii incluzive**
- **Promovarea muncii decente și a salariilor echitabile**
- **Încurajarea inovației sociale**
- **Consolidarea organizațiilor economiei sociale**
- **Alinierea achizițiilor cu politicile sociale și de sustenabilitate**

**SPP determină autoritățile publice să contribuie
către o creștere incluzivă și durabilă**

Puterea achizițiilor publice responsabile social

Producător: Agenția Executivă pentru IMM-uri și CEI (Comisia Europeană pentru Investiții în Industrie) © Uniunea Europeană, 2024

Co-funded by
the European Union

Achizițiile Publice Sociale Partea a 2-a

Elemente esențiale ale achizițiilor publice responsabile social: ce trebuie să știți despre achizițiile publice responsabile social

Producător: Agenția
Executivă CE - CEI și IMM-uri
© Uniunea Europeană, 2025

Co-funded by
the European Union

Obiective sociale comune în SPP

- Angajarea șomerilor de lungă durată
- Incluziunea persoanelor cu dizabilități
- Ocuparea forței de muncă pentru tineri și ucenicii
- Egalitatea de gen și echilibrul dintre viața profesională și cea personală
- Salariu echitabil și condiții de muncă sigure
- Lanțuri de aprovizionare etice
- Dezvoltare comunitară

Achiziții publice responsabile social - sprijinirea persoanelor cu dizabilități

Producător: CE - EU
Growth © Uniunea
Europeană, 2020

Co-funded by
the European Union

Achiziții publice responsabile social - protejarea drepturilor lucrătorilor

Producător: CE - EU
Growth © Uniunea
Europeană, 2020

Co-funded by
the European Union

Achiziții publice responsabile social - susținerea egalității de gen

Producător: CE - EU
Growth © Uniunea
Europeană, 2020

Co-funded by
the European Union

Integrarea criteriilor sociale pe tot parcursul ciclului de achiziții

- **Evaluarea și planificarea nevoilor**

Identificarea provocărilor sociale pe care achizițiile publice le-ar putea aborda.

- **Consultare de piață**

Implicarea actorilor economiei sociale și a afacerilor incluzive.

- **Specificații ale licitației**

Incluzând cerințe de accesibilitate, incluziune sau performanță socială.

Integrarea criteriilor sociale pe tot parcursul ciclului de achiziții

- **Criterii de acordare**

Valorizarea impactului social, a calității locurilor de muncă sau a angajamentelor de formare.

- **Clauze de executare a contractului**

Monitorizarea ocupării forței de muncă, incluziunii și rezultatelor sociale pe parcursul implementării.

Reflecție

Gândiți-vă la un beneficiu al achizițiilor publice sociale pentru:

- **Autoritățile publice**
- **Cetățeni**
- **Organizații de economie socială**

Beneficiile SPP pentru diferite părți interesate

Autorități publice: o mai bună coerență a politicilor, rezultate sociale mai solide, o încredere publică sporită.

Cetățeni: Servicii îmbunătățite, incluziune socială, creare de locuri de muncă la nivel local.

Organizații ale economiei sociale: Acces mai bun la piețe, sustenabilitate financiară, impact asupra scalării.

Legătura dintre economia socială și achizițiile publice

De ce economia socială și PSP sunt împreună?

Organizațiile economiei sociale sunt parteneri naturali pentru achizițiile publice sociale deoarece:

- **Au o misiune socială puternică**
- **Adesea angajează persoane vulnerabile sau grupuri defavorizate**
- **Furnizarea de servicii ancorate în comunitățile locale, concentrându-se pe impactul pe termen lung**
- **Reinvestirea profiturilor în comunități pentru impact social**

Cum pot achizițiile publice să sprijine economia socială?

- Rezervarea contractelor pentru întreprinderi sociale sau ateliere protejate
- Împărțirea contractelor în loturi mai mici pentru a permite participarea
- Utilizarea criteriilor calitative și sociale de premiere
- Recunoașterea impactului social și a valorii adăugate

Crearea unui ciclu pozitiv

Achizițiile publice sociale pot:

- Consolidarea actorilor din economia socială
- Crearea de locuri de muncă de calitate și incluziune
- Consolidarea economiilor locale sustenabile și incluzive

Acest lucru creează un cerc virtuos în care banii publici generează valoare socială pe termen lung.

Identificarea oportunităților pentru achizițiile publice sociale

Unde poate fi adăugată valoare socială?

Valoarea socială poate fi adăugată în diferite etape ale procesului de achiziții:

- Planificare: definirea nevoilor sociale
- Proiectarea licitației: inclusiv criteriile sociale
- Premiu: valorificarea impactului social
- Managementul contractelor: monitorizarea rezultatelor sociale

Cele mai bune practici de achiziții publice sociale

1. Integrarea clauzelor sociale în lucrările publice

Organizație: Regiunea Valonia | Țara: Belgia | Tip: Autoritate publică

Valonia a instituționalizat pe deplin clauzele sociale în achizițiile publice de lucrări, făcându-le obligatorii la nivel regional și o condiție pentru subvențiile acordate autorităților locale.

Contractanții trebuie să ofere oportunități de formare sau angajare pentru grupurile vulnerabile, fie direct, fie prin intermediul întreprinderilor sociale.

1. Integrarea clauzelor sociale în lucrările publice

Impact/Rezultate

- 442 de contracte (400 de milioane de euro) au inclus clauze sociale
- 410 plasamente de formare create
- Venituri de 3,5 milioane de euro generate pentru întreprinderile sociale

Învățare cheie

Un angajament politic puternic, combinat cu mandate legale și structuri de sprijin dedicate (facilitatori ai clauzelor sociale), poate integra cu succes valoarea socială în achizițiile publice generale la scară largă.

2. Achiziții etice cu supravegherea lanțului de aprovizionare global

Organizație: Orașul Oslo | Țara: Norvegia | Tip: Autoritate publică

Oslo integrează cerințe stricte privind drepturile muncii, comerțul echitabil și trasabilitatea în achizițiile publice pentru lanțurile de aprovizionare globale cu risc ridicat, în special pentru alimente și băuturi, susținute de audituri și colaborare cu Ethical Trade Norway.

2. Achiziții etice cu supravegherea lanțului de aprovizionare global

Impact/Rezultate

- Bananele din comerțul echitabil au crescut de la 3% la 50% în 4 luni
- Cafeaua din comerț echitabil a crescut de la 9% la 13%
- Îmbunătățirea transparenței și conformității furnizorilor

Învățare cheie

Orașele pot exercita o influență reală asupra lanțurilor globale de aprovizionare atunci când cerințele etice sunt obligatorii, monitorizate și aliniate cu cadrele internaționale ale drepturilor omului.

3. Ocuparea forței de muncă incluzive prin circularitate IT

Organizație: AfB gGmbH | Țara: Germania | Tip: Întreprindere socială

AfB recondiționează și revinde echipamente IT de la instituții publice și private, angajând în același timp o forță de muncă din care aproape jumătate sunt persoane cu dizabilități, combinând principiile economiei circulare cu ocuparea forței de muncă incluzive.

3. Ocuparea forței de muncă incluzive prin circularitate IT

Impact/Rezultate

- Peste 600.000 de dispozitive IT recondiționate anual
- ~45% din forța de muncă sunt persoane cu dizabilități
- Activ în 4 țări europene cu sustenabilitate financiară

Învățare cheie

Achizițiile publice pot promova simultan obiectivele economiei circulare și piețele muncii incluzive atunci când întreprinderile sociale sunt recunoscute ca furnizori strategici de servicii.

4. Extinderea participării la întreprinderile sociale prin loturi rezervate

Organizație: EOPYY (Autoritatea Națională de Achiziții în Domeniul Sănătății) |

Țara: Grecia | Tip: Autoritate Publică

EOPYY a împărțit un contract național amplu de servicii de curățenie în loturi regionale rezervate Întreprinderilor Sociale de Integrare în Muncă (WISE), permițându-le acestora să concureze în funcție de capacitate.

4. Extinderea participării la întreprinderile sociale prin loturi rezervate

Impact/Rezultate

- 7 din 8 loturi acordate întreprinderilor sociale
- Cooperare regională consolidată între WISE-uri
- Standarde de calitate îmbunătățite și capacitate organizațională

Învățare cheie

O licitație inteligentă (lotare + contracte rezervate) poate debloca participarea întreprinderilor sociale chiar și în achiziții publice la scară largă, sensibile din punct de vedere al costurilor.

5. Transformarea deșeurilor în valoare socială

Organizație: Aceite Solidario | Țara: Spania | Tip: Întreprindere socială

Aceite Solidario colectează ulei de gătit uzat de la instituții și companii, reinvestind veniturile în întreprinderi sociale care angajează persoane cu dizabilități și persoane expuse riscului de excluziune.

5. Transformarea deșeurilor în valoare socială

Impact/Rezultate

- Reducerea poluării mediului cauzată de eliminarea necorespunzătoare a petrolului
 - Flux stabil de finanțare pentru inițiative de ocupare a forței de muncă incluzive
 - Parteneriate solide cu instituții publice și universități
- Învățare cheie

Inițiativele economiei circulare pot deveni instrumente puternice de incluziune socială atunci când achizițiile publice, obiectivele de mediu și reinvestițiile sociale sunt aliniate strategic.

Timp de testare

Timp de chestionare...

SFÂRȘITUL MODULULUI 1

Felicitări!

Ați finalizat Modulul 1 „Introducere în achizițiile publice sociale și economia socială”

**Co-funded by
the European Union**

EUROPEAN CENTER
FOR SOCIAL FINANCE

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

